

Zitting 1981–1982

Rijksbegroting voor het jaar 1982

17 100

Hoofdstuk X
Departement van Defensie

Nr. 50

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 8 juli 1982

In de Voorjaarsnota 1982 (Tweede Kamer, 1981–1982, 17 351, nr. 10) heeft het kabinet de Tweede Kamer medegedeeld dat op het begrotingshoofdstuk Defensie 1982 niet verder en in 1983 voor f 87 mln. wordt omgebogen. Dientengevolge kan Defensie rekenen op een reële groei van 1,8% in 1982 en 2% in 1983.

De plannen voor de krijgsmachtdelen zijn al enkele jaren gebaseerd op de in 1978 in NAVO-verband gemaakte afspraak, dat de defensie-uitgaven jaarlijks reëel met ongeveer 3 procent zouden stijgen. Maar door ombuigingen, achterblijvende compensaties voor prijsstijgingen en ook koersverschillen bij aankopen in het buitenland is de reële stijging de afgelopen jaren slechts 1,5 procent geweest. Omdat de plannen niet wezenlijk werden veranderd, was er steeds geld te weinig om de plannen uit te voeren en moest er voortdurend worden geschoven en uitgesteld.

Bij de behandeling van de Defensiebegroting voor 1982 in de Tweede Kamer in februari jl. werd geconstateerd dat nog voor f 400 mln. maatregelen moesten worden getroffen om de uitgaven in 1982 binnen de begroting te houden.

Bij het Ministerie van Defensie wordt thans gewerkt aan plannen om tijdig tot dusdanige besparingen op de uitgaven te komen, dat binnen de beschikbare financiële middelen de taakuitvoering van de krijgsmacht zo goed mogelijk wordt verzekerd. Hoewel het huidige kabinet niet een Defensienota met het daarbij behorende tienjarenplan zal uitbrengen, is het wel noodzakelijk structurele maatregelen te treffen met een blijvend besparend karakter ten einde enkele belangrijke materieel-investeringen mogelijk te maken. In de memorie van toelichting bij de ontwerp-begroting voor 1983 zal de Kamer een overzicht worden gegeven van alle dan afgeronde voornemens, waarvan de uitvoering tot het beoogde evenwicht van plannen en beschikbare middelen moet leiden.

Het is onvermijdelijk dat over een aantal voorlopige plannen met personeel en met belangenorganisaties en vakbonden overleg wordt gevoerd. Willen bepaalde maatregelen tijdig tot uitvoering kunnen komen en al in 1983 tot de zo noodzakelijke besparingen leiden, dan kan met overleg niet tot na september worden gewacht.

Het komt mij juist voor u reeds in dit stadium de beschikbare informatie te verstrekken over drie plannen, die het genoemde overleg vergen. Het personeel van de krijgsmacht, de belangenorganisaties van militairen en de ambtenarenbonden beschikken over dezelfde informatie.

In de NAVO zullen de voorgenomen maatregelen aan de orde worden gesteld in het jaarlijkse overleg over de nationale plannen.

Bij de Koninklijke Luchtmacht gaat het om opheffing van één van de vier squadrons van de 12 Groep geleide wapens (NIKE) in West-Duitsland ter voorbereiding van vervroegde invoering van het vervangende Patriot-systeem en om samenvoeging van de commando- en logistieke structuur van de vliegbasis Eindhoven met die van Gilze-Rijen. Bij de Koninklijke Landmacht zal de luchtdoelartillerie van het legerkorps worden gereorganiseerd, waarbij voorafgaand aan de invoering van Stinger draagbare luchtverdedigingswapens drie afdelingen lichte luchtdoelartillerie 40L70 zullen worden opgeheven. De afzonderlijke batterijen pantserluchtdoelartillerie zullen worden samengevoegd tot afdelingen. Door gedeeltelijke uitfasering van verouderde wapens als NIKE en 40L70 geschut, die hoge exploitatiekosten meebrengen, komt geld vrij om nieuwe wapens als Patriot en Stinger zo snel mogelijk in te voeren.

De drie maatregelen te zamen leiden tot vermindering van het aantal functies met ongeveer duizend, waarvan nu circa 570 worden vervuld door dienstplichtigen, die na beëindiging van hun diensttijd niet worden vervangen. Vrijwillig dienende militairen en burgerambtenaren kunnen elders in de organisatie worden geplaatst.

NIKE

Al lange tijd bestaan er plannen om het verouderde NIKE-wapensysteem tegen het einde van de jaren tachtig te vervangen door het mobiele Amerikaanse conventionele Patriot-systeem. Het voornemen is nu de *invoering van Patriot zo vroeg mogelijk te doen beginnen; er wordt gestreefd naar uiterlijk 1986*. Van de huidige omvang van 12 GGW van ongeveer 1700 man zal voor de uiteindelijke Patriot-Groep maar de helft nodig zijn.

Ter wille van besparingen voor een zo snel mogelijke vervanging van de NIKE wordt gewerkt aan een plan voor geleidelijke opheffing van twee van de vier NIKE-squadrons. Als eerste fase daarvan wordt gedacht aan de opheffing van één nucleair squadron in 1983. Met het oog op de bewakings-taak bij een dergelijk squadron is het personeelsbestand vrij groot, nl. circa 300 man. Opheffing levert in de komende jaren een aanzienlijke besparing op. Als er beslissingen zijn genomen, kan worden begonnen met het enquêteren van het betrokken personeel in verband met plaatsingen elders. Het merendeel van overplaatsingen kan in het midden van het volgend jaar gebeuren. Het gaat daarbij om ongeveer 140 dienstplichtigen, die na overplaatsing of afzwaaien niet meer worden vervangen en ca. 160 vrijwillig dienenden, die elders in de KLu een functie kunnen krijgen, evenals de enkele burgerambtenaren die bij een squadron werkzaam zijn.

Eindhoven

De voorgenomen samenvoeging van de commando- en logistieke structuur van de vliegbasis Eindhoven met die van Gilze-Rijen zal leiden tot een vermindering van het totale aantal functies op deze twee bases met ongeveer 300. Het 314-squadron blijft normaal zijn taak op Eindhoven verrichten en het civiele medegebruik van de basis blijft eveneens gehandhaafd. Sluiting van de basis wordt niet overwogen.

Als gevolg van deze reorganisatie worden de mogelijkheden van gebruik van de basis door andere Nederlanders of buitenlandse squadrons sterk beperkt.

Door de samenvoeging komt er minder «overhead» per basis. Als het plan wordt uitgevoerd, wordt een besparing bereikt die in 1983 al enkele miljoenen guldens kan bedragen en die daarna verder oploopt. De uitvoering kan begin 1983 aanvangen en aan het eind van dat jaar zijn beëindigd.

Het personeelsbestand van de vliegbasis Eindhoven zal door deze integratie met enige honderden mensen afnemen en dat van Gilze-Rijen zal enigszins toenemen. Precieze getallen kunnen op dit moment nog niet worden genoemd, maar alles bijeen zullen er in totaal ongeveer 300 functies minder zijn. Daarvan worden er nu ongeveer 90 vervuld door dienstplichtigen, die na demobilisatie of overplaatsing niet zullen worden vervangen. Ongeveer 160 vrijwillig dienende militairen en circa 50 burgerambtenaren kunnen elders worden geplaatst.

Luchtdoelartillerie

Bij het Eerste Legerkorps zal, zo is het plan, de luchtdoelartillerie worden gereorganiseerd. Twee parate afdelingen lichte lua en een mobilisabele afdeling worden opgeheven, omdat met name de L4/5-radar van deze afdelingen dusdanig is verouderd, dat de eenheden niet meer geheel voor hun taak bij het legerkorps geschikt zijn. Om de resterende luchtverdedigingsmiddelen van het legerkorps zo goed mogelijk te benutten, zullen de bij de brigades ingedeelde batterijen 35 mm pantserluchtdoelartillerie worden samengevoegd tot afdelingen. Voorlopig zullen nog drie mobilisabele afdelingen lichte lua worden gehandhaafd voor taken met een statisch karakter in het achtergebied van het legerkorps.

Door de reorganisatie binnenkort te beginnen kan in 1983 rond f 15 mln. aan uitgaven worden bespaard. Die gelden worden bestemd voor de invoering bij het legerkorps van zo spoedig mogelijk te bestellen draagbare Stinger luchtverdedigingswapens. Daarover bereikt u binnenkort een situatierapport.

De reorganisatie en de invoering van aanvullende luchtverdedigingswapens vormen de eerste stap in de noodzakelijke verbetering van de luchtverdediging van het legerkorps. Het plan is er op gericht nog dit jaar een begin te maken met de opheffing van de twee parate afdelingen lichte lua: de 15 afdeling in Wezep en de 25 afdeling in Ede. Het is de bedoeling per september geen dienstplichtig personeel meer voor deze afdelingen op te roepen. Doordat de dienstplichtigen die nu tot de afdelingen behoren aan het eind van hun eerste oefening afzwaaien, faseren de afdelingen geleidelijk uit. In de loop van 1983 worden dan parate batterijen pantserluchtdoelartillerie, met het personeel en de moderne gemechaniseerde 35 mm kanonnen, bij de nieuw te vormen afdelingen pantserluchtdoelartillerie ingedeeld. Naar verwachting zullen de 15 en de 25 afdeling in maart 1984 paraat zijn als afdelingen pantserluchtdoelartillerie. In dezelfde periode wordt één mobilisabele afdeling pantserluchtdoelartillerie opgericht. De nu in West-Duitsland gelegerde batterij pantserluchtdoelartillerie blijft daar.

Naar het zich laat aanzien zal al het vrijwillig dienend personeel van de bij de reorganisatie betrokken onderdelen ingedeeld kunnen blijven bij de luchtdoelartillerie, deels na omscholing op de modernere luchtdoelwapens. Bij de reorganisatie vervallen bij de luchtdoelartillerie van het legerkorps rond 40 functies voor beroepsmilitairen en rond 340 functies van dienstplichtigen.

De Minister van Defensie,
H. A. F. M. O. van Mierlo